

Orde en toezichthouders op dezelfde golflengte

De 'dekencursus' voor nieuwe, lokale Ordebestuurders, vindt jaarlijks plaats. In het kader van de discussie over toezicht, een kijkje achter de schermen bij het landelijke bureau in Den Haag.

Sabine Droogleever Fortuyn

Hoe reageer je als plaatselijk deken als een journalist om je mening vraagt over een advocaat die mogelijk over de schreef is gegaan? Deze en andere vragen passeerden de revue tijdens de mediatraining, onderdeel van de introductiecursus voor nieuwe (waarnemend) deken en leden van de Raden van Toezicht, begin december bij het bureau van de landelijke Orde in Den Haag. 'Je moet niet standaard aan je secretaresse doorgeven dat je er niet bent,' zegt Yvonne Wiggers, communicatiemanager van de Orde, voorheen parlementair verslaggever bij het Algemeen Dagblad en journalist bij het ANP. 'Het belangrijkste is dat je de feiten op orde hebt en erover nadentk welk antwoord je wilt en kunt geven. En daarbij: dat je de boodschap die je zelf graag voor het voetlicht wilt brengen goed voor ogen hebt.'

Het is volgens Wiggers van belang dat de toezichthouders meer in de media reageren naar aanleiding van incidenten. 'De deken doen hun werk heel erg goed. Dat mogen ze best wat meer uitdragen aan het publiek. Op die manier laten ze zien dat ze streng zijn en dat ze nader onderzoek instellen of een advocaat voor schorsing voordragen als er iets gebeurt wat niet door de beugel kan. Dat verhoogt het vertrouwen in de advocatuur.' In het voorjaar krijgt de mediatraining een vervolg. Dan worden de nieuwe deken gecoacht in het presenteren voor de camera.

Stempel drukken

De Ordebestuurders werden ook bijgepraat over thema's als toezicht en tuchtrecht, toegang tot het recht en de herziening

'De deken doen hun werk heel erg goed. Dat mogen ze best wat meer uitdragen aan het publiek'

van de gerechtelijke kaart. In totaal waren er drie deken, vijf waarnemend deken en zes leden van de Raad van Toezicht aanwezig. 'Het belang van de dekencursus is meervoudig', zegt algemeen deken Jan Loorbach. 'De hoofdthema's zijn kennisoverdracht en elkaar leren kennen en zo op dezelfde golflengte komen. Ik heb zelf de actualiteiten verzorgd en met de nieuwkomers uitgebreid van gedachten gewisseld. Dat was een inspirerend en interactief samenzijn.'

De Arnhemse deken, Paul Wilmink, advocaat bij De Kempnaer Advocaten, houdt sinds half oktober toezicht op 870 advocaten. Hij besteedt daaraan de helft van zijn tijd, de andere helft gaat naar zijn arbeidsrechtpraktijk. Hij wordt ondersteund door een adjunct-secretaris, een stafjurist en twee secretariële medewerkers. Sinds oktober heeft Wilmink contact gehad met verschillende journalisten. 'Dat was naar aanleiding van een advocaat die ervan wordt verdacht zijn cliënt te hebben verkracht. Als deken is het belangrijk dat je goed laat zien wat de klacht is en wat je ermee doet. Daarnaast is het voor de cliënten van de advocaat in kwestie van belang dat ze zien dat hun zaak wordt overgenomen door kantoorgenoten en gewoon doorloopt.'

Zal Wilmink zijn functie als deken anders uitoefenen naar aanleiding van de tweedaagse cursus? 'De laatste vijf jaar heb ik onder meer in de raad van discipline gezeten. Veel was voor mij dus al bekend. Het is me wel nog duidelijker geworden dat je door middel van goede

»

>>

communicatie een stempel kunt drukken op de stand van de advocatuur.’

Tijdens de mediatraining werd de dekens geadviseerd de justitiev erslaggevers van de plaatselijke krant en omroep uit te nodigen op kantoor, ze te vertellen wat het dekenaat inhoudt en telefoonnummers uit te wisselen. ‘Dan heb je al contact voordat er een incident is. Dat ga ik zeker doen.’

Hetzelfde kunstje

Ter toelichting van de stand van zaken in de vernieuwing van het toezicht haalde Niels Hupkes, beleidsadviseur van de Orde, de 23 aanbevelingen van het rapport van Docters van Leeuwen aan. De twee belangrijkste: versterk de rol en de positie van de deken én introduceer een systeemtoezichthouder die het deken-toezicht controleert. Terwijl de Algemene Raad werkt aan de invoering van het advies, is staatssecretaris Fred Teeven bezig met een plan voor het instellen van een meer door de overheid gecontroleerde advocatuur. De dekens moeten volgens dat voorstel toezicht uitoefenen onder medeverantwoordelijkheid van derden, iets wat de Orde ‘onaanvaardbaar’ vindt.

Een belangrijk effect van de deken-cursus is volgens organisator Fenneke van der Grinten, beleidsadviseur van de Orde, dat de Ordebestuurders een beeld krijgen van het landelijke bureau. ‘Door deze cursus komen ze erachter waarvoor ze het bureau kunnen inschakelen en bij wie ze terecht kunnen. Op die manier krijgen ze een vliegende start.’ Het contact met de andere dekens en met de landelijke Orde stelde ook Nardy Desloover, deken van Rotterdam, op prijs. ‘Het is leuk om overleg te hebben met mensen die hetzelfde kunstje uitvoeren als jij. Het helpt als je mensen kent en lijnen ontdekt.’ Algemeen Secretaris Raffi van den Berg ziet de kennismaking als een kans om de onderlinge samenwerking te versterken. ‘Zulke sessies vormen een nieuwe impuls om elkaar op te zoeken waar nuttig en mogelijk.’

Rijbewijs ingehouden? Ga klagen! Snel!

Omdat de wet nu nog botst met andere uitgangspunten voor de rechter, moet het OM bij rijden onder invloed een ingehouden rijbewijs soms alsnog teruggeven. Interessant, zo na de feestdagen.

*Tjalling van der Goot**

Inhouding van het rijbewijs door de officier van justitie is meestal geheel conform de wet – toch kan de raadkamer van de rechtbank het rijbewijs aan de verdachte teruggeven, als gevolg van botsende normen. Enerzijds zijn deze normen namelijk vastgelegd in de Wegenverkeerswet 1994 en in de OM-Aanwijzing (*Strrt.* 2011, 9417) inzake de invordering van rijbewijzen. Anderzijds zijn handvatten voor straftoemeting opgenomen in de ‘Oriëntatiepunten voor straftoemeting en LOVS-afspraken’ (vastgesteld door het Landelijk overleg van voorzitters van strafsectoren van hoven en de rechtbanken – zie voor de Oriëntatiepunten ww.rechtspraak.nl). Door de botsende normen kunnen er situaties ontstaan waarin de officier op basis van de wet na rijden onder invloed het rijbewijs voor langere duur inhoudt, terwijl de politierechter later op basis van de LOVS-oriëntatiepunten slechts een voorwaardelijke rijontzegging oplegt.

Niet aangepast

Sinds 1 juni 2011 bepaalt art. 164 lid 4 WVV 1994 dat de officier van justitie bevoegd is het rijbewijs in te houden in de gevallen waarin de politie verplicht is het rijbewijs na ontdekking van het strafbare feit in te vorderen (*Stb.* 2011, 239); voorheen lag deze grens hoger. De duur van de inhouding is gebaseerd op de te verwachten eis op basis van de OM-richtlijnen. Het is voor een verdachte dus aanzienlijk lastiger geworden om het rijbewijs hangende de strafzaak te behouden.

Rechters houden nadrukkelijk rekening met de LOVS-oriëntatiepunten. Deze binden weliswaar de rechter niet, omdat het

niet gaat om recht in de zin van art. 79 RO, maar ze zijn wel het uitgangspunt voor de rechter. Indien er geen bijzondere omstandigheden zijn, is de kans groot dat de rechter conform de LOVS-afspraken zal vonnissen.

De LOVS-oriëntatiepunten zijn niet aangepast aan de wijziging van de Wegenverkeerswet 1994 per 1 juni 2011. Twee voorbeelden. Van een beginnend bestuurder, die een ademalcoholgehalte (AAG) van 520 mg/l heeft geblazen, moet het rijbewijs worden ingevorderd door de politie en mag nadien door de officier het rijbewijs worden ingehouden, terwijl volgens de LOVS-afspraken door de rechter te zijner tijd in beginsel slechts een voorwaardelijke rijontzegging wordt opgelegd. Een (ervaren) bestuurder die 610 mg/l heeft geblazen, loopt tegen een inhouding door de officier van justitie op, terwijl de rechter later een voorwaardelijke rijontzegging zal opleggen.

Deze op zichzelf onwenselijke situatie kan vooraansnog in het voordeel van de verdachte uitpakken. Art. 164 lid 6 WVV 1994 bepaalt namelijk dat het rijbewijs moet worden teruggegeven ‘indien ernstig rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid dat (...) geen onvoorwaardelijke ontzegging van de bevoegdheid tot het besturen van motorrijtuigen zal worden opgelegd (...)’. Juist in die gevallen waarin de LOVS-oriëntatiepunten uitgaan van een voorwaardelijke rijontzegging, zal een klaagschrift tegen de inhouding van het rijbewijs voor de verdachte succesvol blijken te zijn (vgl. Rb. Leeuwarden 26-10-2011, parketnr. 96/209971-11; ongepubl.).

Flinke kansen dus voor de verdediging, zolang het LOVS de uitgangspunten voor de strafmaat nog niet heeft verzwaaard.

1 Advocaat bij Anker & Anker te Leeuwarden.